

Interne hierarkier i samisk idrett i Norge

Av Eivind Åsrum Skille

Abstract

Combining interests about Indigenous sports and the Sámi people (the Indigenous people of the North Calotte) in Norway, this paper scrutinizes the hierarchy within the Sámi sport organization in Norway. Theoretically, Bourdieu's perspectives on symbolic power and Weber's concepts of dominance and discipline are applied, when locating Sámi sports clubs on the map and comparing with other indications of 'Sáminess'. Sáminess is indicated by how the Norwegian authorities define core Sámi areas, where formal Sámi institutions are located (the Sámi university, the Sámi branch of the state's broadcaster, the Sámi parliament, etc.), where it is most common to use the Sámi language, and where reindeer husbandry is most prominent. The main finding is that all indicators cluster together in the inner and eastern parts of Finnmark, Norway's northernmost county; the same do the sport clubs in the Sámi sport organization. The subjective feeling of Sámi sport representatives outside core areas as inferior to their peers inside core areas, is explained historically by the Norwegian state's assimilation policy. The assimilation struck hardest in the south and along the coast and especially influenced loss of the Indigenous language in these areas.

Key words: Sámi sport, assimilation policy, symbolic power, discipline, hierarchy

Författare:

Eivind Åsrum Skille, professor i idrettssosiologi, Fakultet for helse- og sosialvitenskap; seksjon for idrett og kroppsøving, Høgskolen i Innlandet.
eivind.skille@inn.no

Copyright:

© 2023 Författaren/författarna. Artiklar i IHS publicreas under en Creative Commons-licens (Creative Commons CC-BY 4.0), vilket ger tredje part rätt att kopiera och återdistribuera materialet i vilket medium eller format som helst förutsatt att författarnamn och källa anges korrekt.

DOI: <https://doi.org/10.61684/ihs.2023.18889>

Hur citera:

Eivind Åsrum Skille, "Interne hierarkier i samisk idrett i Norge", *Idrott, historia och samhälle: Idrottshistoriska föreningens årsskrift*, 2023 (vol. 41).

Granskning:

Artikelen har gjennomgått sakkunnsgrnsking enligt modellen *double blind peer review*.

Denne artikkelen springer ut av og kombinerer perspektiver fra internasjonal idrettsosjologi om urfolk og idrett på den ene siden og en spesifikk forskningsinteresse for samer i Norge på den andre siden. Forskning om urfolk og idrett inkluderer hvordan urfolk behandles i forskjellige lands idretter, idrettsorganisasjoner, mediebilder om idrett; og urfolksaktiviteter som organiseres som idrett.¹ Om samer i Norge er jeg spesielt interessert i forholdene mellom ulike grupper samer spesielt når det gjelder språk og rein,² som er en generalisert markør for "samiskhet" blant både samer og ikke-samer. Artikkelen omhandler hvordan representanter for samisk idrett i Norge posisjonerer seg selv i et hierarki som både er påvirket av og gjensidig påvirker samfunnet ellers (annet enn idrettsprestasjoner og idrettsorganisasjoner; se "Samer i Norge" nedenfor). Jeg vil analysere de nevnte markører for samiskhet ved hjelp av Bourdieus symbolske vold og Webers perspektiver på autoritet og disiplin, og dermed – selv om dette ikke er en historisk analyse *per se* – behandle konsekvenser av historiske relasjoner og symbolske maktforhold. Videre i denne introduksjonen vil jeg utbrodere utgangspunktene for studien i seksjonene "Urfolk og idrett" og "Samer i Norge". Deretter kombinerer jeg disse og presenterer "Studiens hensikt".

Urfolk og idrett

Kombinasjonen mellom idrett og urfolk kan fungere både undertrykkende og frigjørende, inkluderende og ekskluderende. Urfolk deltar både i de enkelte lands ordinære idrettsbevegelser, og/eller de har sine egne idrettsorganisasjoner. For eksempel viser kanadiske studier hvordan nordamerikanske urfolksgrupper blir karikert som maskoter for "hvite" idrettslag.³ På den annen side er idrett i Canada organisert som en "dobbel helix", der generell kanadisk idrett

1 Chris Hallinan & Barry Judd (red.), *Native games: Indigenous peoples and sports in the post-colonial world* (Bingley 2013); Michael Heine, "Performance Indicators: Aboriginal Games at the Arctic Winter Games", i Janice Forsyth & Audrey R. Giles (red.), *Aboriginal peoples & sport in Canada* (Vancouver 2013), s. 160–181.

2 Se Ivar Bjørklund, "'Er ikke blodet mitt bra nok?' – Om etniske konstruksjoner og identitetsforvaltning i Sápmi", *Nytt Norsk Tidsskrift*, 2016:1–2 (vol. 33), s. 8–20.

3 Victoria Paraschak, "Aboriginal peoples and the Construction of Canadian Sport Policy", i Janice Forsyth & Audrey R. Giles (red.), *Aboriginal peoples & sport in Canada* (Vancouver 2013), s. 95–123; C. Richard King (red.), *The Native American Mascot Controversy: A Handbook* (Lanham 2010).

(”mainstream sport”) og urfolksidrett tilsynelatende er to sider av samme sak.⁴ På lignende vis har urfolket Māori i Aotearoa/New Zealand både sine egne idrettsorganisasjoner, men er samtidig integrert i ordinær idrett. Innen rugby finnes både et landslag av de beste spillerne uansett etnisitet (All Blacks) og et landslag for de beste spillerne fra urfolket (Māori All Blacks). De to rugbylandslagene er samlet i én organisasjon,⁵ i motsetning til samelandslaget som ligger i Samenes idrettsforbund og ikke i Norges fotballforbund.⁶ Av mer kritisk art, finnes forskning fra Australia som viser at rugbyspillere med urfolksbakgrunn tildeles posisjoner som er mindre strategiske; posisjoneringen av spillere på en idrettsbane reproducerer dermed stereotyper om at urfolk er på et lavere intellektuelt utviklingsstadium.⁷ Der er altså en ambivalens knyttet til urfolksidrett og urfolk i idrett, som gjenfinnes i flere av verdens hjørner. Et av disse hjørnene er Sápmi, som refererer til de områdene samer historisk sett har bebodd, og som strekker seg over nordlige deler av Norge, Sverige, Finland samt Kola i Russland. Denne artikkelen handler primært om norsk side av Sápmi og samer i Norge.

Samer i Norge

Sammenlignet med mange andre land inkludert nabolandene er den norske stat relativt raus i sin gjenreising av sitt urfolks rettigheter og innflytelse på egne forhold.⁸ Norge har en paragraf om samer i Grunnloven,⁹ en egen Samelov,¹⁰ og ratifisert ILO-konvensjonen om urfolk. Videre har man statlige institusjoner for samers selvbestemmelse og kulturanerkjennelse. Det kommer jeg tilbake til i resultat- og diskusjonsdelen. Denne generelle involveringen på norsk side av Sápmi gjenspeiles på idrettsfeltet, med mer støtte til samisk idrett fra den norske stat og Sametinget i Norge enn tilfellene er med søsterinstitusjoner i Sverige og Finland.¹¹ Det er ingen samisk idrettsorgani-

-
- 4 Janice Forsyth & Victoria Paraschak, ”The double helix: Aboriginal People and Sport Policy in Canada”, i Lucie Thibault & Jean Harvey (red.), *Sport Policy in Canada* (Ottawa 2013), s. 267–293.
- 5 allblacks.com; Malcolm Mulholland, *Beneath the Māori moon: An illustrated history of Māori rugby* (Wellington 2009).
- 6 Eivind Å. Skille, ”Ethno-politics and state sport policy – the case of how the Sámi Sport Association–Norway challenged the Norwegian confederation of sport’s monopoly for state subsidies to sport”, *Scandinavian Sport Studies Forum*, 2012: 3 (vol. 3), s. 143–165.
- 7 Chris Hallinan & Barry Judd, (red.), *Indigenous people, race relations and Australian sport* (London 2014).
- 8 Kanskje med unntak av Aotearoa/New Zealand; se for eksempel Atholl Anderson; Judith Binney & Aroha Harris, *Tangata Whenua: An illustrated history* (Auckland 2019).
- 9 ”Dei statlege styresmaktene skal leggje til rette for at den samiske folkegruppa kan tryggje og utvikle samisk språk, kultur og samfunnsliv” (*Norges grunnlov* § 108; https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1814-05-17-nn#KAPITTEL_5).
- 10 *Sameloven* (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-06-12-56?q=sameloven>). Fullt navn: ”Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold”.
- 11 Josef Fahlén & Eivind Å. Skille, ”Samisk idrett og statlig politikk i Sverige og Norge”, i Helge Chr. Pedersen & Eivind Å. Skille, (red.), *Utafor sporet? Idrett, identiteter og regionalisme i nord* (Vallset 2016), s. 138–167; Josef Fahlén & Eivind Å. Skille, ”State sport policy for Indigenous

sasjon i Russland.¹² Selv om forskjeller mellom samer i ulike land er viktige, underkommuniseres ofte forskjeller innen samme land. Selle et al. påpeker hvordan dominansen av Sametingets stemmeberettigede (Samemantallet) har forflyttet seg til utenfor de såkalte kjernesamiske områder (gjerne forstått som indre og østre Finnmark). De kaller det en urbanisering av det samiske elektoratet og spør om det vokser frem en skillelinje i samepolitikken ettersom stemmeretten ved sametingsvalg baseres på individuell definisjon av etnisitet, kombinert med at stadig flere samer bor utenfor tradisjonelle samiske områder spesielt i byer. Samtidig er Sametingets politikk oftest rettet mot områdene i rurale strøk nord for Saltfjellet (der polarsirkelen krysser Norge).¹³

Figur 1: Kart over Norge, med fylkene indikert, samt Saltfjellet/Polarsirkelen (streken som krysser Nordland).¹⁴

sport: Inclusive ambitions and exclusive coalitions”, *International Journal of Sport Policy and Politics*, 2017:1 (vol. 9), s. 173–187; Eivind Å. Skille, Kati Lehtonen & Josef Fahlén, ”The Politics of organizing Indigenous sport – cross-border and cross-sectoral complexity”, *European Sport Management Quarterly* (online 4 March 2021).

12 Om Russland, se Mankova, dette nummer.

13 Per Selle, Anne J. Semb & Kristin Strømsnes, ”Urbanisering av det samiske elektoratet: en fremvoksende skillelinje i den moderne samepolitikken?”, *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 2020: 2 (vol. 61), s. 101–123.

14 Regjeringen (2022), *Fylkesinndelingen fra 2024*, <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunestruktur/fylkesinndelingen-fra-2024/id2922222/>, 18/9–2023.

Ad språk, er det en anerkjent oppfatning at samer utenfor indre og østre Finnmark, mistet sitt samiske språk gjennom fornorskningspolitikken i større grad enn de innenfor disse såkalte kjerneområdene.¹⁵ Det skal påpekes at fornorskning refererer både til en villet statlig politikk og som en konsekvens av generelle moderniseringsprosesser (kapitalisme med lønnet arbeid utenfor hjemmet, urbanisering, etc.) som påvirket "alle" på 1800- og 1900-tallet – og fremdeles gjør det. Det er likevel ingen tvil om at statens bidrag har skapt store konsekvenser for samer frem til i dag. Andersen og Olsen viser hvordan det å ikke beherske språket når man bor i kjernesamiske områder der det forventes at man kan samisk, er særlig sårt. Man blir en minoritet i en samiskspråklig majoritet. Som de siterer en informant: "Det stikker så smertelig, spesielt når man forsøker".¹⁶ Når det gjelder reindrift, viser flere studier hvordan rein symboliserer det samiske utad. Andresen og Olsen påpeker at rein representerer "alt det samiske" i skolens lærebøker; og Olsen har vist hvordan rein er nøkkel-symbol for samisk turisme.¹⁷ Rein og reindrift er således kroneksemplet på hvordan idrett og øvrige deler av samfunnet påvirker hverandre gjensidig. Reindrift er et hett politisk tema på Sametinget, der mediebildet indikerer at Norske Samers Riksforbund (NSR) – som representerer reindriftsinteresser – har dominert over tid.¹⁸ Skille og Sam viser hvordan idretter som bygger på reindrift symboliserer samiskhet internt og eksternt, og skape et hierarki innen samisk idrett. Den symbolske verdien av reindrift og reinbaserte idretter blir enda sterkere når man tar i betraktning at veldig få driver med rein.¹⁹

Studiens hensikt

I skjæringspunktet mellom internasjonal urfolksidrett og samer i Norge, finnes det altså samisk idrett i Norge. Denne organiseres i Samenes idrettsforbund, *Sámi Valáštallan Lihttu* forkortet SVL (tidligere *Sámi Valáštallan Lihttu – Norga*, SVL-N),²⁰ som er autonomt (altså ikke knyttet til Norges idrettsforbund). Hvor samiske idrettslag er lokalisert og hva de driver med, er gjenstand for

15 Astri Andresen; Bjørg Evjen & Teemu Rymiin (red.), *Samenes historie fra 1751 til 2010* (Oslo 2021); Eivind Å. Skille, *Indigenous Sport and Nation-Building: Interrogating Sámi Sport and Beyond* (London 2022).

16 Ann-Mari Andersen & Kjell K. Olsen, "'Det stikker så smertelig, spesielt når man forsøker ...' Norskspråklighet i samiske kjerneområder", *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 2018:1 (vol. 102), s. 49-60. En av informantene jeg intervjuet i forbindelse med boka *Indigenous sport and nation-building*, fortalte at barna hans bare ler av han når han snakker samisk fordi han ikke kan det skikkelig, slik som de og mora/kona gjør (ikke publisert).

17 Kjell Olsen, "The Touristic Construction of the 'Emblematic' Sámi", *Acta Borealia*, 2003: 1 (vol. 20), s. 3-20.

18 Se for eksempel nordnorskdebatt.no, som florerer av kronikker og tilhørende kommentarfelt.

19 Eivind Å. Skille & Mike Sam, "The Symbolism of Indigenous Sport Disciplines: Sámi Sports and their Roots in Reindeer Husbandry", i Alan Bairner & Mariann Vaczi (red.), *Indigenous, Traditional, and Folk Sports: Contesting Modernities* (London 2023), kap. 13.

20 Det er nylig gjennomført en omorganisering, som i praksis fortsatt er pågående. Jeg utbroderer ikke den, men konstaterer at norsk side av samisk idrett i grove trekk er lik det som var. *Sámi Valáštallan Lihttu, Idrettsvatale- forhandlingsgrunnlaget 2024* (Tana 2023).

diskusjon i resultatdelen under. Hensikten med denne artikkelen er å diskutere den hierarkiske rangordningen blant idrettslag som tidligere forskning har påvist mellom idrettslag i ulike samiske områder.²¹ Herunder vil jeg forklare hvordan agens påvirkes av og (re)produserer disse hierarkier, som innbefatter en overordnet posisjon for kjernesamiske områder. De valgte teorier indikerer at objektive hierarkiske forhold skaper betingelser for agens som også kan lede til underdanighet, som kanskje kan være med å kaste lys over hvorfor det utøves reindriftsbaserte øvelser som lassokasting utenfor områder der reindrift utøves i særlig grad. Historisk forskning fra Sverige indikerer at det kan bli konflikt mellom de som blir gode i lassokasting som idrett og de som bedriver lassokasting som næringsutøvelse.²² Det empiriske grunnlaget for denne artikkelen er tilgjengelig informasjon om samiske idrettslag, og indikatorer for "samiskhet"; ikke minst vil jeg analysere funn fra tidligere forskning om samisk idrett. Alt dette vil jeg gjøre ved hjelp av Bourdieus teori om symbolsk makt og Webers idé om disiplin.

Teori

Bourdieu beskriver hvordan hierarkier anerkjennes av både over- og underordnede, og hvordan symbolsk vold bidrar til opprettholdelse av den symbolske orden.²³ Bourdieu definerer symbolsk makt som "en omdannet, forvandlet form, det vil si ikke-gjenkjennbare, og legitimert form av maktformer"; det er makt "som kan frambringe reelle virkninger tilsynelatende uten anstrengelser".²⁴ I Bourdieus symbolske makt avfinner de undertrykte seg med et tilsynelatende vilkårlig hierarki der de selv er nederst; Aakvaag kaller det sosial mystifikasjon.²⁵ Den hierarkiske ordningen fungerer nettopp fordi også de dominerte er sosialisert inn i den og har gjort den til en del av sin habitus.

Den symbolske orden hviler på at en helhet av aktører påtvinges kognitive strukturer. Og en god del av disse strukturenes konsistens og motstandsdyktighet kan tilskrives den kjensgjerning at de er (eller i det minste fremstår som) sammenhengende og systematiske, og at de er objektivt tilpasset den sosiale verdens objektive strukturer. Det er denne tause og umiddelbare overensstemmelsen (på alle måter det motsatte av en eksplisitt kontrakt) som legger grunnlaget for det doksiske underordningsforholdet som gjennom alle slags

21 Isak Lidström, *På skidor i kulturella gränsländ: Samiska spår i skidsportens historia* (Malmö 2021); Helge Chr. Pedersen, "A Sporting Nation: Creating Sámi Identity through Sport", *The International Journal of the History of Sport*, 2021:12 (vol. 38), s. 1210–1227.

22 Isak Lidström & Bo Carlsson, "A diagnosis of sportification and indigenization in the history of Sámi lassoing", i Daniel Svensson; Erik Backman; Susanna Hedenborg & Sverker Sörlin (red.), *Sport, Performance and Sustainability* (London 2023), s. 86–105.

23 Pierre Bourdieu, *Symbolsk makt: Artikler i utvalg* (Oslo 1996).

24 Bourdieu, *Symbolsk makt*, s. 45–46.

25 Gunnar C. Aakvaag, "Når teori og praksis skiller lag: En habermasiansk kritikk av noen grunntrekk i Pierre Bourdieus generelle sosiologi", *Agora: Journal for metafysisk spekulasjon*. 2006: 1–2 (vol. 24), s. 324.

ubevisste bånd binder oss til den etablerte orden.²⁶

Bourdieu er kritisert for å mangle forståelse av maktens legitimering.²⁷ Jeg supplerer derfor med Weber,²⁸ som viser hvordan legitim makt forutsetter anerkjennelse av både over- og underordnede.²⁹ Dominans kan baseres på et spekter av begrunnelser, fra rene vaner (Weber bruker ordet *habituell*) til kynisk kalkulering for utnyttelse. Poenget er at grunnlaget for autoritet kommer før oppdelingen i idealtyper, som teoretiske definisjoner av måter å legitimere autoritet. Mens tradisjonell autoritet er basert på arv og vaner, er karismatisk autoritet tuftet på én persons utstråling og dens oppfattede egenskaper blant massene. Begge disse er lite relevante for min studie, som omhandler moderne samfunn.³⁰ Jeg vil derfor dvele ved legal-rasjonell autoritet, som baserer seg på at en dominerende posisjon er tilegnet gjennom åpne prosesser og regler som er allment aksepterte.

Weber er kritisert for manglende fokus på hvordan legitimitet og autoritet oppstår.³¹ Beetham mener tre betingelser er nødvendige for å gjøre makt legitim: (i) maktutøvelse må følge etablerte konvensjonelle regler, de må altså finnes før maktposisjonen inntas; (ii) de dominerende og de dominerte må dele forståelsen for lover og regler, og deres gyldighet; (iii) de dominerte samtykker i hierarkiet.³² Det leder til et tredje konsept hos Weber, nemlig disiplin: "the probability that by virtue of habituation a command will receive prompt and automatic obedience in stereotyped forms, on the part of a given group of persons".³³ Han utdyper: "The concept of discipline includes the habituation of characteristic of uncritical and unresisting mass obedience".³⁴ Disiplin refererer altså til å la seg dominere, og forutsetter "a minimum of voluntary compliance, [...] an *interest* in [...] obedience" som stammer fra en aksept av tingenes tilstand.³⁵

26 Bourdieu, *Symbolisk makt*, s. 70–71.

27 To eksempler på tatt-for-gittheter Bourdieu selv viste til gjennom empiriske studier, er mannens dominans over kvinnen, og utdanningssystemets mystifisering av hva som egentlig gjelder – som kanskje ikke er innsats og prestasjoner på skolen, slik man skulle tro. Gunnar C. Aakvaag, *Når teori og praksis skiller lag*, s. 325–326.

28 Bourdieu kritiserer Weber for å tro at man nærmest er selvvalgt underordnet. Det blir for enkelt, begge har poenger som supplerer hverandre og jeg bruker dem deretter.

29 Max Weber, *Economy and society* (Berkeley 1968).

30 Her kan flere teoretiske idealtyper gjenfinnes i samme empiriske eksempler: demokratisk valgte ledere som Thatcher i England, Brundtland i Norge, eller Putin i Russland for den del, kan sikkert – av enkelte observatører og støttespillere i alle fall – tilskrives karismatiske trekk.

31 David Beetham, *Legitimation of power* (New York 1991).

32 Beetham, *Legitimation of power*. Weber eksemplifiserte ofte med formelle organisasjoner som militæret og byråkratiet.

33 Max Weber, *Economy and society*, s. 53.

34 Max Weber, *Economy and society*, s. 53.

35 Max Weber, *Economy and society*, s. 212, original kursiv; se Max Weber, *Economy and society*, s. 1148–1156.

Det er altså mulig å ha agens og likevel rangere seg selv lavt, et poeng som er like relevant i Sápmi og Norge i dag som da Bourdieu og Weber skrev under andre samfunnsforhold. Moderne samfunn har betingelser for (re)produksjon som ikke legitimerer makt gjennom tradisjon; en institusjonell refleksivitet med ”avmystifiseringsprosesser” som vitenskap og religionskritikk, offentlighet der meninger brytes og makt kritiseres.³⁶ Bourdieu og Weber tillater slik agens, noe jeg kommer tilbake til; kombinasjonen av Bourdieu og Weber muliggjør analyser av symbolsk vold som selvdisiplinering av nåtid som er påvirket av fortid (der staten Norge, selv om den ikke ville vært legitim i dag, har satt sine spor gjennom fornorskningspolitikken).

Resultat og diskusjon

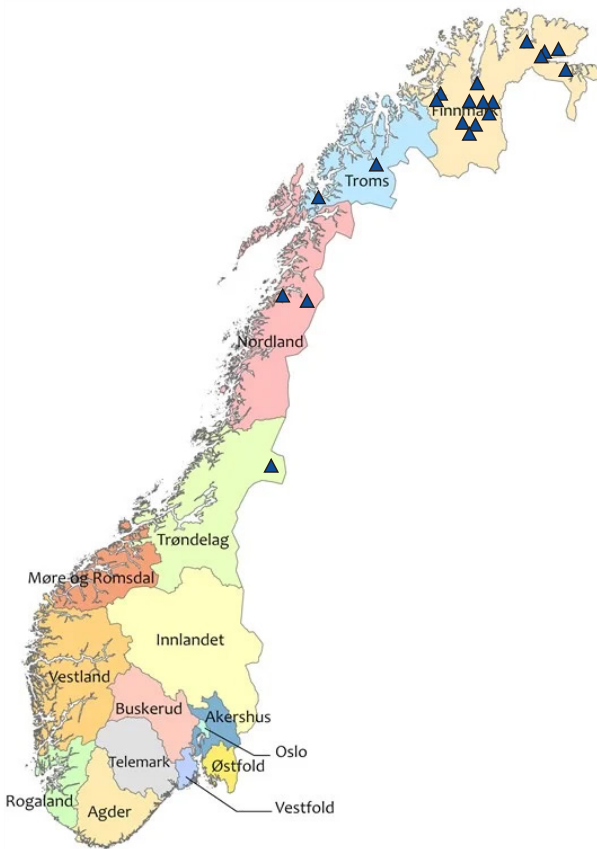
Først i en analyse inspirert av Bourdieu, vil jeg presentere de objektive strukturer som rammer inn aktørers mulighetsbetingelser. Det gjør jeg ved å plassere samiske idrettslag på kartet, bokstavelig talt; samt plassere andre indikatorer for samiskhet. Deretter diskuterer jeg om en reproduksjon av maktforhold nedenfra finner sted når samiske idrettslag i områder med minimal tilknytning til reindrift utøver lassokasting, en unik idrettsaktivitet med klar referanse til rein og reindrift; og om hierarkiske relasjoner reproduseres når utøvere og ledere fra enkelte områder uttrykker at deres kolleger fra kjernesamiske områder snakker samisk.

Objektive strukturer

Basert på listen over medlemslag på nettsiden til Samenes idrettsforbund-Norge,³⁷ viser Figur 2 hvor samiske idrettslag i Norge er lokaliserte. Kartet i Figur 2 viser en klyngetendens der samiske idrettslag har sitt tyngdepunkt i indre og østre Finnmark, Norges nordligste fylke. Det er enkelte idrettslag i Troms og Nordland, og et i Trøndelag. Videre veil jeg diskutere hvordan lokaliseringen av de samiske idrettslagene henger sammen med andre objektive strukturer: (i) samiske områder, (ii) institusjoner, (iii) reindrift, og (iv) språk.

36 Gunnar C. Aakvaag, *Når teori og praksis skiller lag*.

37 Samenes idrettsforbund-Norge, *Medlemslag* (Tana 2018). Det finnes nyere tall, men nytt registreringssystem og etterdønninger fra pandemien gjør de mindre pålitelige. Samenes idrettsforbund, *Rapport spillemidler 2022* (Tana 2023), s. 15.

Figur 2: SVLs medlemslag i Norge (trekanter).³⁸

Ifølge stortingsmeldingen *Samisk språk, kultur og samfunnsliv* er det vanskelig å definere samiske områder fordi det bor samer over hele Norge og fordi det ikke finnes statistikk om etnisitet på individnivå.³⁹ Følgelig er det umulig å presisere hvor mange samer som bor hvor i Norge. Men det finnes indikatorer som kan hjelpe oss å betegne enkelte deler av Norge som mer samiske enn andre. En indikator tar utgangspunkt i Sametingets tilskuddsordninger til næringsutvikling (STN-området); det inneholder 21 hele kommuner samt deler av ytterligere ti kommuner. Hele STN-området ligger nord for Saltfjellet (jf. Figur 1), som er med å skape forståelse av at Sápmi tilsvarende (nordlige) Nord-Norge. Inntrykket forsterkes av at kun to STN-kommuner er i Trøndelag, to er i Nordland, mens hele 17 av de 21 kommunene er i Troms og Finnmark. Samiske områder og samiske idrettslag (Figur 2) overlapper altså.

³⁸ Basert på Regjeringen (2022), *Fylkesinndelingen fra 2024*.

³⁹ Meld. St. 37, *Samisk språk, kultur og samfunnsliv — Næringsgrunnlag for levende samiske lokalsamfunn* (Oslo 2020-2021).

En annen indikator er plasseringen av ”de samiske kjerneinstitusjonene”,⁴⁰ som bidrar til et samisk samfunn: kunnskap om samisk kultur forskes på og undervises ved samisk ved Samisk høgskole, informasjon om samiske forhold spres via rikskringkastingens NRK Sápmi, kultur skapes og formidles ved det samiske nasjonalteateret Beaivváš, helse ivaretas ved Finnmarkssykehusets Sámi klinihkka, lov og rett ligger til Indre og Østre Finnmark tingrett – en domstol med ”et særskilt ansvar for å ivareta den samiske dimensjonen i rettspleien”.⁴¹ Og ikke minst er det Sametinget, et rådgivende organ for den norske stat som innvilges stadig flere fullmakter.⁴² Alle har sine hovedseter i konsentrerte deler av Finnmark,⁴³ se kartet i Figur 3. Stortingsmeldingen refererer da også til Kautokeino og Karasjok (begge indre Finnmark), samt Tana og Nesseby (begge Øst-Finnmark) som ”det samepolitiske sentrum”.⁴⁴

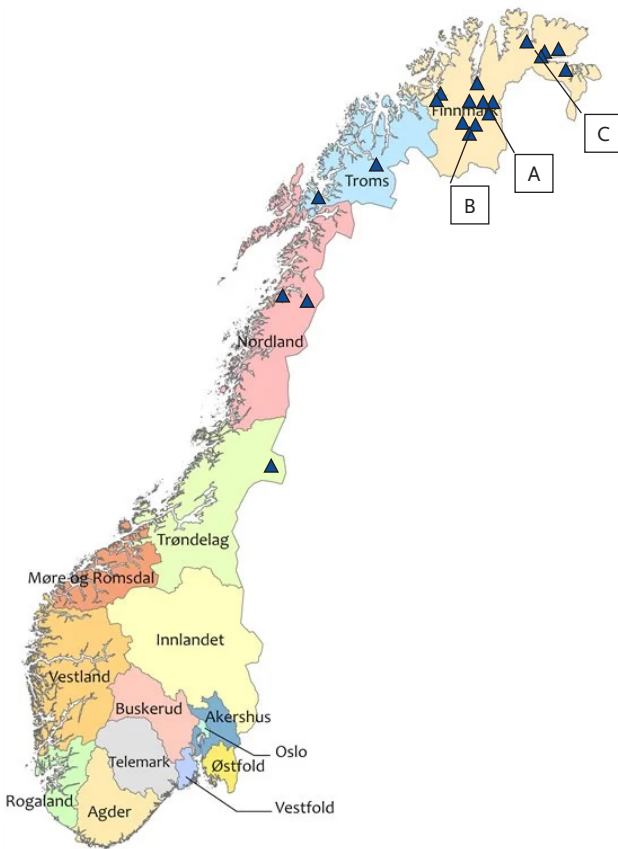
40 Meld. St. 37, *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*, s. 11.

41 Norges domstoler, *Indre og Østre Finnmark tingrett* (Nettsted besøkt 16. mai 2023: <https://www.domstol.no/no/domstoler/tingrett/sis--ja-nuorta-finnmarkku-diggegoddi--indre-og-ostre-finnmark-tingrett/>).

42 Else G. Broderstad, *The bridge-building role of political procedures: Indigenous rights and citizenship rights within and across the borders of the nation-state* (Tromsø 2008); Else G. Broderstad, ”The promises and challenges of indigenous self-determination: The Sami case”, *International Journal*, 2011: 4 (vol. 66), s. 893–907.

43 Det finnes nyanser. Sametingets administrasjon har ni kontorsteder fordelt i Finnmark, Troms, Nordland og Trøndelag. Sametinget, *Sametingets administrasjon* (Karasjok 2023). (Nettsted besøkt 12. mai 2023: <https://sametinget.no/om-sametinget/administrasjonen/sametingets-administrasjon/>).

44 Meld. St. 37, *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*, s. 11.

Figur 3: SVLs medlemslag (trekanter), og offisielle samiske institusjoner (A: Sametinget, NRK Sápmi og Sámi klinihkka ligger i Karasjok; B: Samisk høgskole ligger i Kautokeino; C: indre og østre Finnmark tingrett ligger i Tana).⁴⁵

En tredje indikator på "samiskhet" er reindrift. Det utøves reindrift i 135 kommuner over et område som dekker 40 % av Norges arealer, men "75 % av reindriften foregår i Finnmark".⁴⁶ En annen stortingsmelding hevder at: "Hovedtyngden av reindriften, om lag 70 pst., finner sted i Finnmark".⁴⁷ Diskrepansen mellom de to meldingene kan tolkes på flere måter: meldingen fra matdepartementet omhandler reindrift i Norge generelt og inkluderer annen reindrift enn den samiske; eller at det skjer en forskyving av stadig mer rein til Finnmark. I Finnmark er det ikke flere enn 19 – dog enkelte geografisk store – kommuner. Ser man på de spesifikke tallene for personer registrert i samisk reindrift, er 2498 av 3185 (ca. 78 %) i Finnmark.⁴⁸ Uansett hvordan

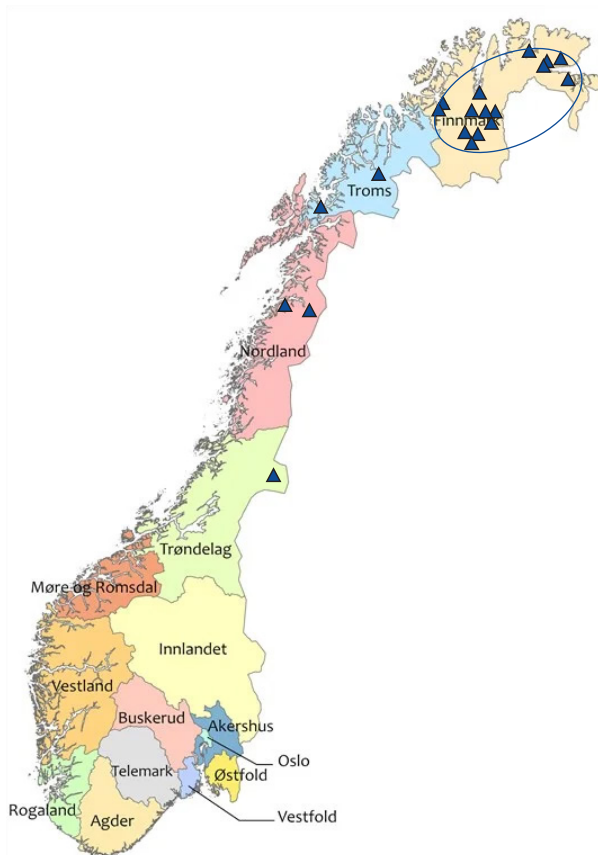
45 Basert på Regjeringen (2022), *Fylkesinndelingen fra 2024*.

46 Meld. St. 37, *Samisk språk, kultur og samfunnsliv*, s. 17.

47 Meld. St. 32, *Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter* (Oslo 2016–2017), s. 10.

48 Meld. St. 32, *Reindrift – Lang tradisjon – unike muligheter*, s. 12.

man kalkulerer er det en Finnmarksdominans innen reindrift. Ovalen i kartet i Figur 4 indikerer hvor tettheten av samisk reindrift er størst. Poenget er – igjen: Det er overlapp mellom områder for mye reindrift og områder med samiske idrettslag. Det skal igjen understrekes at relativt få samer driver med reindrift samtidig som de samiske idrettene tar utgangspunkt i reindrift. Det er ingen samiske idretter som tar utgangspunkt i ”de andre” – for eksempel elvesamer eller sjøsamer (se seksjonen ”Kunne den subjektive nåtid vært annerledes med en annen objektiv historie?” under). En annen nyanse å understreke er at det faktisk utøves (samisk) reindrift utenfor Finnmark.

Figur 4: SVLs medlemslag (trekanter), og tyngdepunktet for reindrift (sirkel).⁴⁹

Språk er fjerde og siste indikator for ”samiskhet” som skal behandles. Det finnes ni-ti samiske språk, hvorav bare ett lever i relativt godt velgående: nordsamisk. Alle de andre er truet.⁵⁰ Om språk er en indikator på en levende kultur, er

49 Basert på Regjeringen (2022), *Fylkesinndelingen fra 2024*.

50 De andre er sørsamisk, umesamisk, pitesamisk, lulesamisk, enaresamisk, skoltesamisk (østsamisk), akkallasamisk, kildinsamisk og tersamisk. Nordsamisk, lulesamisk og sørsamisk prioriteres politisk. De øvrige regnes som så godt som utdødde. Meld. St. 13

samisk kultur mest levende i Finnmark; og følger samme mønster som de tre foregående elementene. Ovalen i kartet i Figur 4 indikerer også hvor nordsamisk språk benyttes. Det er altså geografisk overlapp mellom reindriftsutøvelse, bruk av samisk språk, og idrettsaktivitet i regi av Samenes idrettsforbund. Som nevnt er dagens situasjon historisk betinget. En viktig forklaring for manglende liv i samisk språk utenfor Finnmark, er fornorskningspolitikken som staten Norge sto for. Det kommer jeg tilbake til i neste del, som er mer fortolkende og forklarende, og som også omhandler subjektive opplevelser av de objektive forholdene.

Historiske forhold og subjektiv reproduksjon

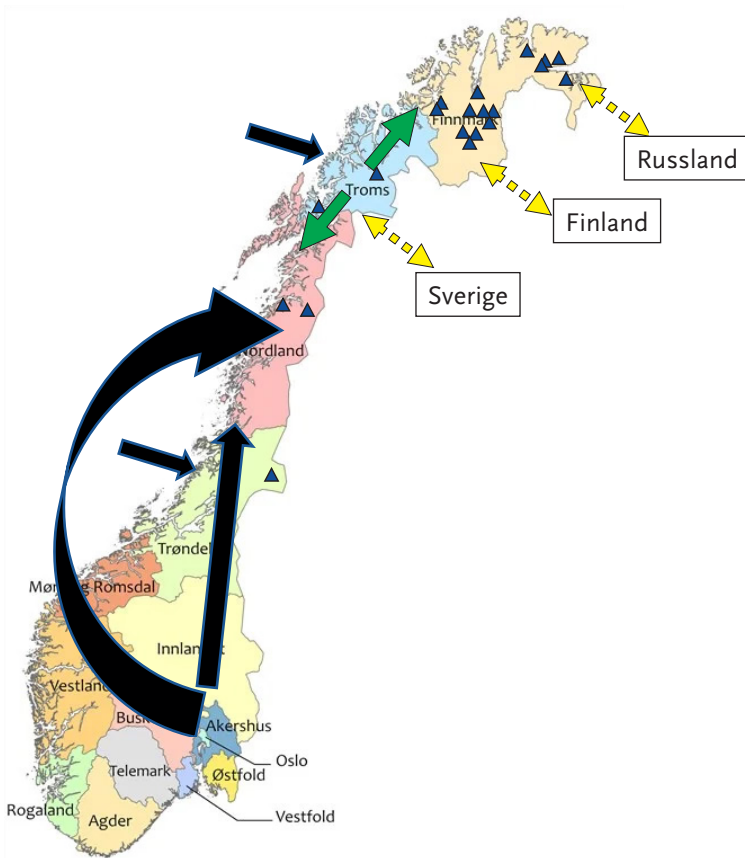
Innenfor den objektive og geografiske rammen skissert i foregående del, lever individer som bedriver samisk idrett. Sosiologisk formulert; jeg vil i denne delen se hvordan agens påvirkes av og (re)produserer strukturene. Selv om representanter for idrettslag i revitaliserte områder opplever forholdene til idrettslag i kjerneområdene som bedre enn for noen tiår siden, er det skillelinjer mellom dem, noe dette ekstraktet fra tidligere forskning vitner om:

the composition of the Sámi community as a whole ... encompasses variations between different groups of the Sámi people. Most significantly, there is a notable hierarchy in Sámi sport ... that reflects the broader situation of the Sámi people ... with Sámis from core areas on top and those living outside core areas positioned lower in the hierarchy. The structuring elements of these overarching patterns are, in addition to *language as a benchmark for measuring legitimate Indigenous belonging*: closeness to the reindeer-herding culture as the ultimate symbol for the Sámi; and closeness to formal Sámi institutions.⁵¹

Forholdet innad samisk idrett i Norge fremstår som del av et symbolsk maktregime der de med ferdigheter i urfolkets språk er det "interne herrefolket". Det er betimelig å repetere at (mye av) årsaken er historisk betinget av at staten Norge anvendte symbolsk vold overfor samer (og andre) – kalt fornorskning. Makta ble betraktet som legitim av dens agenter; lærere, prester og andre embedsmenn. I Figur 5 presenteres ulike relasjoner som kan forklare noe av maktforholdene. Relasjonen mellom ulike grupper samer i Norge (grønn pil) kan tilskrives historiske forhold mellom samer og nordmenn – eller retttere sagt mellom staten Norge med makta i sør og samer i Midt- og Nord-Norge. Svarte piler indikerer at tilgangen for assimilering (med utgangspunkt i hovedstaden Oslo) var enklere langs kysten og lengre sør i landet. Indre og østre Finnmark forble mer isolert fra påvirkning og beholdt sine opprinnelige språk og levesett bedre enn mange andre deler av norsk side av Sápmi (jf. figurer 2-4).

(2022–2023). *Samisk språk, kultur og samfunnsliv — Kompetanse og rekruttering i barnehage, grunnsopplæring og høyere utdanning* (Oslo 2023).

51 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*, s. 146.

Figur 4: i tillegg til SVLs medlemslag (trekanter), viser pilene ulike relasjoner: fete piler fra sør mot nord; Norge som stat over samer i Norge; langstiplet pil indikerer relasjonen mellom ulike samiske grupper i Norge; stiplete små piler antyder relasjonen mellom samer i ulike land av Sápmi.⁵²

I tillegg til de interne forholdene på norsk side av Sápmi (mellom ulike samiske grupper og mellom samer og nordmenn), bor det samer i Sverige, Finland og Russland. Som nevnt har den norske stat, sammenlignet med sine nabostater, forsøkt å gjøre opp for seg ved blant annet å fasilitete og finansiere de nevnte offisielle institusjonene.⁵³ Det har påvirket relasjonen mellom samer på tvers av landegrensene (de gule pilene). I tillegg til de tre relasjonene visualisert i Figur 5, påminnes at samer inngår i en internasjonal urfolksbevegelse og at flere folkegrupper i Norge ble utsatt for fornorskning og således led lignende

52 Basert på Regjeringen (2022), *Fylkesinndelingen fra 2024*.

53 Mikkel Berg-Nordlie, "Representativitet i Sápmi: Fire stater, fire tilnærminger til inklusjon av urfolk", i Bjørn Bjerkli & Per Selle (red.), *Samepolitikken utvikling* (Oslo 2015), s. 388–415.

skjebne som samer.⁵⁴ Det nevnes for å antyde den historiske kompleksiteten dagens situasjon og inneværende analyse inngår i.

Funn fra en større studie av samisk idrett viser hvordan representanter for samisk idrett utenfor kjernesamiske områder disiplinere seg overfor moderorganisasjonen SVL og sine kollegaer i Finnmark. Den mest vanlige samiske idrettsaktiviteten i alle samiske områder er lassokasting,⁵⁵ men det er ulike begrunnelser for hvorfor man driver med det:

Regarding the unique Indigenous sport disciplines, sport clubs seem to have "opposite causalities" across contexts; while sport clubs in core areas are members of the Indigenous sport organization because they undertake the unique disciplines, sport clubs outside the core practice the unique disciplines because they are members of the Indigenous sport organization.⁵⁶

Samiske idrettslag utenfor kjerneområdene organiserer lassokasting fordi man er med i SVL. I kjernesamiske områder ble den samme relasjonen (idrettslag-SVL) fremstilt "motsatt"; idrettslaget var medlem i SVL fordi man kastet lasso.⁵⁷

Representanter utenfor kjerneområder er både i opposisjon til og underkaster seg "makta" fra kjerneområdene. Lassokasting har en dobbel rolle: stereotypien om at det samiske er relatert til reindriftsutøvelse og at Sápmi overlapper med Finnmark forsterkes; samtidig forenes samer over ulike deler av Sápmi fordi alle driver med samme aktivitet. Lassokastingens dobbeltrolle som gjør idrettsdisiplinen vanskelig å kategorisere og omgir den kanskje med en viss mystikk. "Symbolsk makt mystifiserer på denne måten vilkårlig ulikhet og dominans". All "sosial mystifikasjon" virker som en "*naturalisering* av samfunnslivet" der hierarkier betraktes som selvfølgelig og ikke debatteres eller foreslås endret.⁵⁸ Altså betraktes lassokasting som "den rette vei" for samisk idrett og rein som "samisk"; følgende ekstrakt indikerer det:

Sport club representatives out-side core areas generally perceive the demand for organizing lassoing as unproblematic, "probably because it has become one of the things people associate with the Sámi culture. It is reindeer and lasso, isn't it" (Sport club representative D8)?⁵⁹

54 Sannhets og forsoningskommisjonens rapport omhandlet både urfolket samer, samt de nasjonale minoriteter kvener/norskfinnere og skogfinnere. Sannhets- og forsoningskommisjonen, *Sannhet og forsoning – grunnlag for et oppgjør med fornorskingspolitikk og urett mot samer, kvener/norskfinnere og skogfinnere* (Oslo 2023). Norges tre øvrige nasjonale minoriteter (jøder, romer og romanifolk/sigøynere) ble ikke behandlet av kommisjonen i nevnte rapport.

55 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*.

56 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*, s. 87.

57 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*.

58 Gunnar C. Aakvaag, *Når teori og praksis skiller lag*, s. 324.

59 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*, s. 87.

Den siterte informantens påstand om at samisk er ”rein og lasso, ikke sant” antyder altså en idrettslagsrepresentant fra et samiskt område uten mye reindrift. Enda mer påfallende er hvordan representanter for samiske idrettslag *utenfor* kjerneområdene posisjonerer seg selv gjennom måten de språklig refererer til sine kolleger i Finnmark. Enkelte idrettslagsrepresentanter kaller finnmarkskollegene for ”ekte samer” eller ”samiske samer”,⁶⁰ særlig fordi finnmarkingene snakker samisk. Siden samisk språk beherskes og brukes mindre utenfor enn innenfor disse områdene, har tidligere analyser avdekket hvordan representanter for samiske idrettslag utenfor kjerneområdene ”compare their lack of fluency with the natural use of language among the athletes and leaders of core area sport clubs that they meet at Indigenous sport events”.⁶¹

På svensk side av Sápmi har språk kanskje enda tydeligere en nord-sør-dimensjon, som historisk var organisatorisk materialisert i SVL versus Svenska Samernas Idrottsförbund. På 1980-tallet var det uenighet blant samiske idrettslag i Sverige om man skulle delta i konkurranser innad i Sverige eller på tvers av landegrensene i Sápmi. Diskursen var delvis språklig betinget, som Lidström har påpekt: ”In the matter of language, too, there was a conflict between Sámiid Valáštallanlihttu and the Swedish Sámi Sports Federation”.⁶² I forbindelse med det svenske samemesterskapet i 1983, ”a highly controversial question arose regarding what language to use, a Sámi language or Swedish”.⁶³ I tidsskriftet *Samefolket* sto det i et innlegg der en leser (som tydeligvis representerer de nordlige som ser på seg selv som ”ekte” samer) reagerer på at andre – sydsamer som hen kaller dem – helst vil unngå konkurranser der samisk språk nyttes:

Är ni sydsamer (det gäller inte alla) så försvenskade att ni inte tål att höra ett samiskt språk? Har storsamhället fått er dit de ville ha er? Att bli svenskar. [...] Språket är ju grunden för den samiska kulturens bevarande, nord- som sydsamisk och det är långt mycket viktigare än jakten på guldmedaljerna på svenskt vis. Detta gäller i allra högsta grad också Svenska Samernas Idrottsförbund, som isolerar sig i det svenska och det tycks vara viktigare än det samiska.⁶⁴

At noen godtar å være nede i et vilkårlig hierarki kan ifølge Aakvaag skje fordi symbolsk makt fremstår som personlige egenskaper (som å beherske samisk språk) istedenfor strukturelle og objektive forordninger (som assimileringspolitik som fungerte ulikt pga. varierende infrastruktur). Det er med et annet

60 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and Nation-Building*.

61 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*, s. 98.

62 Isak Lidström, ”The Development of Sámi Sport, 1970–1990: A Concern for Sweden or for Sápmi?”, *The international journal of the history of sport*, 2019: 11 (vol. 36), s. 1025.

63 Isak Lidström, ”The Development of Sámi Sport, 1970–1990: A Concern for Sweden or for Sápmi?”, s. 1025.

64 Sámbeles, ”Same-SM en svensk tävling – inte samisk”, *Samefolket*, 1983: 4 (vol. 64), s. 21.

Bourdieu-konsept, doksisk.⁶⁵ Det empirisk beskrevne fenomenet (at de nederst i hierarkiet aktivt plasserer seg selv der) kan kanskje gripes med Bourdieusitet: "Anerkjennelsen er rotfestet i en umiddelbar overensstemmelse mellom de objektive og de kroppsliggjorte strukturene, som er blitt ubevisste [...]. Det er denne prerefleksive overensstemmelsen som forklarer hvorfor det er så forbausende lett for de herskende å påtvinge sitt herredømme".⁶⁶ Det å beherske et språk betraktes som et legitimt og rasjonelt argument for autentisk etnisitet.

Å betrakte språk som den primære kulturbæreren impliserer at det finnes andre markører eller symboler. En observasjon gjort under feltarbeid i idrettslag utenfor samiske kjerneområder, var bruk av andre symboler for etnisitet. Herunder er landslagsdrakten til Sápmi synlig. Som tidligere analyser viser: "partly due to the lack of one cultural bearer (language), other national symbols, such as the national team kit with the name Sápmi and the Sámi flag's colours imprinted, are relatively more important".⁶⁷ Det er altså flere måter å symbolisere tilhørighet til det samiske på, innen samisk idrett. Ungdom som har representert Sápmi i internasjonale urfolkskonkurranser og som ikler seg Sápmi sin landslagsdrakt under klubbrenn, symboliserer både idrettslig prestasjonsnivå og tilhørighet til Sápmi.⁶⁸ Like fullt fremstår disse kulturelle uttrykkene som lavere rangerte enn det å beherske språket. Altså er den arven av fornorskningspolitikken enda utslagsgivende for forholdet mellom samer i dag. Det er derfor fristende å spekulere i hva alternativet ville vært om historien hadde løpt annerledes av sted.

Kunne den subjektive nåtid sett annerledes ut med en annen objektiv historie?

Ettersom studiens hovedfunn er at samisk idrett – i denne artikkelen operasjonalisert som idrettslag som er medlemmer i Samenes idrettsforbund – har sitt primære nedslagsfelt i kjernesamiske områder, er nødvendigvis andre samiske grupperinger stemoderlig behandlet. Spesielt med tanke på at veldig få samer driver med reindrift, har reinorienterte aktiviteter fått uforholdsmessig stor plass i den samiske idrettsorganisasjonen. Sammen med Mike Sam gjør jeg annetsteds en analyse av symbolverdien av idretter som tar utgangspunkt i reindrift reinhold (lassokasting og reinkappkjøring);⁶⁹ den viser at idretter tilsynelatende må være unike – eller avvikende fra andre mer vanlige idretter – for å få status som urfolksidretter. Det finnes liknende eksempler i andre

65 Bourdieu, *Symbolisk makt*.

66 Bourdieu, *Symbolisk makt*, s. 71.

67 Skille, *Indigenous sport and nation-building*, s. 98.

68 Skille, *Indigenous sport and nation-building*, kapittel 5.

69 Eivind Å. Skille & Mike Sam, "The Symbolism of Indigenous Sport Disciplines: Sámi Sports and their Roots in Reindeer Husbandry."

kontekster, som varpa på Gotland og Lacrosse i Kanada.⁷⁰

Den norske stat begrunner sågar sin støtte til samisk idrett med de unike aktivitetene.⁷¹ Det kan tolkes som en historisk etterdønning av tidligere politikk. Nordkalotten ville selvsagt sett annerledes ut om urfolkspolitikk før hadde vært mer som den er nå. Det er fristende å reflektere over alternativene og spørre hvordan samisk idrett kunne ha sett ut uten fornorskningshistorien. Nordkalotten, Sápmi, Norge og relasjonene mellom folkegrupper og mellom grupper av samme folk ville vært annerledes uten fornorskningen. Likevel ville reindrift trolig vært en næring som skiller samer fra nordmenn ettersom andre næringer er relativt like for samer, nordmenn og andre; som det tradisjonelle kombinasjonsbruket med gårdsdrift og fiske. Kanskje hadde man endt opp med reinbaserte idretter som de samiske uansett. Like fullt: om den beskrevne faktiske historie med den konsekvens at store deler av den samiske befolkningen ikke snakker sitt språk hadde vært annerledes ville man kanskje hatt et mer egalitært samisk samfunn.

Gitt funnene i denne studien, kan man teoretisere at språkbeherskelse er styrende får både plasseringen av samiske institusjoner og utbredelse av samisk idrett. Man kan spekulere i hvor stor betydning reindrift ville hatt om språket var jevnere fordelt utover Sápmi. Kanskje reindrift hadde vært styrende for hva som ville blitt valgt ut som de samiske idrettene, men man kan også tenke seg alternativer. Rønbeck har for eksempel vist hvordan elvebåtstaking var en aktivitet med idrettslige elementer: styrke, utholdenhet, teknikk og taktikk, samt konkurranse.⁷² Det samme kan man vel si om roing. To aspekter taler derimot imot ideen disse som mulige samiske idretter: (i) at det ikke nødvendigvis ville blir sett på som spesielt samisk fordi nordmenn også bruker båt, det er ikke distingverende nok; og (ii) at lassokasting (og reinkappkjøring) er lettere å sportifisere enn andre aktiviteter,⁷³ altså standardisere som konkurranseidrett. Det er altså en balanse mellom ”urfolkeligjøring” og sportifisering og gjensidig forsterkning mellom dem.⁷⁴

70 Wray Vamplew, *Games People Played: A Global History of Sport* (London 2021). Alexandra Arellano & Allan Downey, ”Sport-for-development and the failure of aboriginal subjecthood: Re-imagining lacrosse as resurgence in indigenous communities”, *Settler Colonial Studies*, 2019: 4 (vol. 9), s. 457–478.

71 Skille, ”Ethno-politics and state sport policy”.

72 Nils-Fredrik Rønbeck, *Staking i elvebåt: Bevegelsene og historien* (Oslo 1982); Nils-Fredrik Rønbeck, *Elvebåten i Finnmark* (Tromsø 1985).

73 Her finnes det mulige motargumenter. Terrenngløp, orientering og langrenn er eksempler på idretter som har vanskeligere for å standardisere rekordmuligheter slik som hundre meter, maraton, etc. Isak Lidström & Bo Carlsson, ”A diagnosis of sportification and indigenization in the history of Sámi lassoing”.

74 Urfolkeligjøring er min norske oversettelse av det engelske ‘indigenisation’. Isak Lidström & Bo Carlsson, ”A diagnosis of sportification and indigenization in the history of Sámi lassoing”.

Konklusjon

Utgangspunktet for denne artikkelen var tidligere studier av samisk idrett, som indikerte en sterk innflytelse fra reindrift på samiske idretter (som lassokasting) og en dominans blant idrettslag fra kjernesamiske områder Finnmark.⁷⁵ Denne artikkelen har vist hvordan den nevnte dominansen kan tilskrives og tettheten av samiske idrettslag sammenfaller med områdene for samiske institusjoner og områdene for mest reindrift og mest bruk av samisk språk. Et mønster av det Bourdieu ville kalt objektive strukturer påvirker subjektive og kulturelle elementer. Selv om årsaken til variasjonene mellom samiske områder i stor grad kan forklares med fornorskningspolitikken, inngår dagens idrettslag i en nåværende og pågående relasjon som kan analyseres ved hjelp av Bourdieus konsept om symbolsk vold, som de innenfor utøver overfor de utenfor; og ved hjelp av Webers konsept om disiplin, som gjør at de utenfor er med å forsterke sin underdanighet i den symbolske ordenen. Med dette teoretiske grepet, gir denne forskningen et bidrag som supplerer den "vanlige" dikotomien mellom samer og nordmenn, eller minoritet og majoritet evt. kolonisert versus koloniherre.

I motsetning til Selle et al., som antydte en forskyvning av dominans til utenfor kjerneområdene på grunn av endringer i sammensetningen av Samemanntallet,⁷⁶ viser denne studien at idrett er med å reprodusere en klassisk maktbase i indre og østre Finnmark. Denne studien er dermed i tråd med studier av språklig dominans.⁷⁷ Så er det interessant å vurdere om språk er en legal-rasjonell måte å dominere. For at den skal være gyldig må den være kjent og akseptert;⁷⁸ det er jo nettopp det språk ser ut til å være siden de uten beherskelse understreker dets betydning. Det er selvsagt en fare for å skjære alle i kjernesamiske områder under en kam, ved å sette søkelys på dikotomien innenfor versus utenfor.⁷⁹ Som Figur 2 viser, er det relativt mange idrettslag innenfor de definerte kjerneområdene som kanskje kan være gjenstand for mer finmasket analyse i fremtidig forskning. En annen og mer teoretisk drevet tilnærming er å analysere hvordan forståelser av makt og legitimitet – for eksempel med ny-institusjonell teori – som endres gjennom historien påvirker dagens situasjon. Man vil i dag være enige om at den norske stat ikke hadde legitim autoritet til å fornorske samene, men brukte makt til å gjøre det. Like fullt påvirker denne interaksjonen mellom Norge og samer dagens "intrasamiske" situasjon? Det er nærliggende å posisjonere en slik studie innen en postkolonial forskningstradisjon.

75 Eivind Å. Skille, *Indigenous sport and nation-building*.

76 Per Selle; Anne J. Semb & Kristin Strømsnes, "Urbanisering av det samiske elektoratet: En fremvoksende skillelinje i den moderne samepolitikken?"

77 Astri Andresen, Bjørg Evjen & Teemu Rymiin, (red.), *Samenes historie fra 1751 til 2010*. Ann-Mari Andersen & Kjell Olsen, K., "Det stikker så smertelig, spesielt når man forsøker ...".

78 Max Weber, *Economy and society*.

79 Ivar Bjørklund, "Er ikke blodet mitt bra nok?"